

Õpilaste trahvimisest

Ilmselt vajab selgitust ja põhjendust Võru Linnavolikogu kõmu tekitanud määrus „Volituste andmine haldusasjade arutamiseks ja haldustrahvide määramiseks,” mis annab linnavalitsuse sotsiaal- ja humanitaarõunikele õiguse määrata trahv lapsevanematele, kelle lapsed ei täida koolikohustust ja rikuvad Võru linna avaliku korra eeskirju. Koolikohustus tähendab kohustust käia koolis kas põhikooli lõpetamiseni või 17aastaseks saamiseni.

Pole saladus, et sellise määruse kehtestamise vajalikkuse kutsus esile Võru 1. Keskkooli pretsedent.

Usun, et paljudes inimestes tekib küsimus, kas Kreutzwaldi-koolis on midagi väga viltu, et tulla välja sellise ideega ja kas trahv on ikka väljapääs tekkinud probleemide lahendamiseks.

Nagu kõik teised koolid, elab ka Kreutzwaldi-kool oma igapäevast elu koos rõõmude, murede ja probleemidega. Küsimus on vaid selles, kui suur on kellegi ohutunne; kui sügavalt keegi probleemi näeb, ja veelgi enam — seda lahendada püüab. Paljudele probleemidele leiatakse koolis lahendus õpetajate ja lapsevanemate pedagoogilistest kogemustest ja arusaamadest lähtudes. See on loomulikult parim variant — kool ja kodu käies noore põlvkonna kujundamisel ja kasvatamisel. Kõik koolid võivad aga tuua näiteid, kus eelkirjeldatu ei toimi, s.t kodu ei täida põhikooli ja gümnaasiumiseadust, milles öeldakse: „Vanemad on kohustatud looma lapsele kodus soodsad tingimused õppimiseks ja koolikohustuse täitmiseks.” Sellisel puhul kohaldatakse vanematele haldusõigusrikkumiste seadustikus toodud karistuse sätteid.

Seega on vanematele seadusega pandud konkreetsed kohustused ning suur vastutus. See ei tähenda, et nüüdsest peale hakkame ainult vanematele

trahvi määrama, kui nende lapsed koolis ei käi. Kool ei delegeri oma vastutust kellelegi teisele ega loobu vastutamast, kool nõuab vaid vanematelt, mis nende kohus.

Soovime, et õpetajad saaksid klassis õpetada kõiki lapsi, rakendades selleks maksimaalselt oma võimeid. Kuidas seda teha, kui mõned õpilased võtavad endale õiguse segada õppetunnist tervet klassi ja käia koolis nii (juhuslikult), nagu neile meeldib?

Koolis kehtivad sisekorraeeskirjad (hajutamaks Võrumaa Teataja kahtlusi 25. märtsi juhtkirjas) ja need on teatavaks tehtud ja kohustuseks seatud kõigile õpilastele. Kui aga sisekorraeeskirjadega määratud karistusi on rakendatud ja edaspidi jätkub koolikohustuse mittetäitmine, vaatamata sellele, et õpilase käitumine on korduvalt olnud (koos vanematega) arutlusel kooli juhtkonnas, õppenõukogus jne, jääb kool üksi jõuetuks. Ja järgmine samm on meie arvates anda vanematele märku (trahvi kaudu kahjuks), et nemad on jätnud ühe väga olulise kohustuse täitmata.

Siinkohal on oluline märkida, et rahatrahv ei ole eesmärk, vaid vahend, et saavutada eesmärki — koolikohustuse täitmist. Võib filosoferida teemal: mida tähendab koolikohustuse täitmine? Kui õpilane käib koolis, aga ei õpi ja segab teisi ning tunnistusel on kahed — kas see on koolikohustuse täitmine? Arvestame siiski olukorraga, et koolikohustuse täitmine tähendab eelkõige koolis käimist, sest kes palju põhjusega puudub, sellel on tunnistusel niigi ebarahuldavad hinded ning ta on koolikorraga pahuksis.

Kui nüüd küsitakse, kas hakkame järjest rohkem trahve määrama, lootes, et nii läheb asi paremaks, siis vastan: trahv on viimane vahend ja loodan, et vanemad täidavad lapse õpetamise ja kasvatamise kohustusi. Nagu 99% vanematest teebki.

Niipalju linnavolikogu uue määruse sellest poolest, mis räägib koolikohustuse täitmisest.

Eraldi tahan mõne lausega puudutada suitsetamist ning alkohoolsete jookide ja narkootiliste ainete kasutamist koolides. Võru linna avaliku korra eeskirjadega on eespool nimetatud tegevused koolides rangelt keelatud. Kui tahame, et lastest saaksid füüsiliselt arenenud ning terved inimesed, tuleb sellele vastu seista. Võru linna avaliku korra eeskirjade täitmise üle teostavad järelevalvet politsei ning linnavolikogu poolt volitatud ametiisikud. Eeskirjade rikkumise korral võib määrata rahatrahvi kuni 50 päevapalgala ulatuses. Seega, kui mõni koolipoiss arvab, et ta võib kooli territooriumil suitsetada, siis tema vanematele võib lapse harrastus kuni 1100 krooni maksma minna.

Kahju, et kõik kirjutavas ja rääkivas pressis sõnavõtnud ei olnud eelnevalt tutvunud volikogu poolt vastuvõetud akti sisuga. Seega julgen väita, et neid ei huvita mitte selle sisuline külg, vaid sensatsiooniline maik. Seisvasse vette visatud kivi tekitab ikka laineid... Olgu siinkohal märgitud, et varem on nii mõneski Eesti koolis määratud vanematele rahatrahv lapse koolikohustuse mittetäitmise eest.

Kuna viimasel ajal on kasvanud õpilaste arv, kes ei käi koolis, juhib volikogu määrus õigeaegselt tähelepanu probleemi tõsidusele.

Tunnistan, et õpetajatele ja kooli juhtkonnale tundub trahvi rakendamine drastilise meetodina.

Aga püüdes täita kõiki koolile kui kasvatusasutusele esitatud nõudmisi, on pedagoogid sunnitud vahel ka väga karmid olema.

OTT OJAVEER,
Võru 1. KK direktor